

Elkészült a Bockerek-erdő Erdőrezervátum ER HTV alapfelmérése

2016-04-11

Elkészült a **Bockerek-erdő Erdőrezervátum** (ER-19) magterületének alapfelméréseként a **faállomány-szerkezet**, az **újulat- és cserjeszint**, valamint az **aljnövényzet** felmérése és feldolgozása.

A hosszú távú vizsgálatsorozat (ER HTV) országosan egységes módszertana szerint a felvételezéssel az erdőrezervátum magterületét fedtük le 50 x 50 m-es mintavételi hálózatban (60,1 ha; ERDŐ+h+á+l+ó: 171 mintavételi pont), amelynek térképi és terepi kitűzését, valamint ezek állandósítását is elvégeztük 2014/15-ben. A FAÁSZ, ÚJCS és ANÖV terepi adatlapokat elhelyeztük az ER Archívumban és elvégeztük az elsődleges adatfeldolgozást az Erdőrezervátum Program ER HTV adatbázisában.

Legfontosabb eredmények:

- . . . átlagos záródás: 80 %
- . . . átlagos állomány magasság: 25,6 m
- . . . átlagos törzsszám (N): 96 törzs/ha
- . . . átlagos körlapösszeg (G): 28,3 m²/ha
- . . . dominancia viszonyok - KST: 48 %, MAK: 20 %, GY: 10 %, MJ 5 %

. . . 75 cm átmérőnél vastagabb fák sűrűsége: 2 törzs/ha

. . . fekvő holtfa becsült átlagos mennyisége: 42 m³/ha

. . . fafajok újulatanak sűrűsége az újulati és cserjeszintben: 976 újulat/ha

. leggyakoribbak - MJ: 380, TJ: 258, GY: 216, MAK: 77 újulat/ha

. . . fafajok újulatanak csúcsrágottsága az újulati szintben (50-130 cm): 98 %

. csúcsrágottságuk - MJ: 58 %, TJ: 10 %, GY: 24 %, MAK: 60 %

. . . a kocsányos tölgy újulatának sűrűsége: 0 újulat/ha

. . . összes felmért aljnövényzeti fajgazdagság: 130 faj/ER

. . . >50 % előfordulási valószínűségű (ELV)** fajok az aljnövényzetben:

. MJ, MAK, GY, TJ, Carex brizoides, Brachypodium sylvaticum, Crataegus monogyna

. . . Gyakoribb védett fajok relatív gyakorisága (GYAK)* és előfordulási valószínűsége (ELV):

. Dryopteris carthusiana 0.005 - 6 %

. Hottonia palustris 0.002 - 3 %

. Epipactis purpurata 0.000 - 2 %

. Urtica kioviensis 0.002 - 1 %

Megj.

* GYAK - az összes almintakörben (171x30) való relatív előfordulási gyakoriság

** ELV - a mintavételi pontokon (171 MVP) való előfordulási valószínűség százalékban számítva

Rövid értékelés:

A felmérés alapján a magterület **felhagyott vágásos gazdasági erdőképet** mutat. A Gelénes 7-es tag egyes részletei öregebb állományokból állnak, míg a magterülethez tartozó többi erdőrészlet fiatal vagy középkorú felhagyott erdő, síkvidéki gyertyános-tölgyes, keményfás ligeterdő-foltokkal és láperdőkkel. A védőzónában található Gelénes 6 tagban vannak még igen jó természetességű öreg erdők, ezeket azonban már vágják – kis területű vágásterületeket láttunk, amelyeket a vad ellen bekerítenek, és többnyire mesterségesen újítanak fel. **A magterület idős természetközeli, valamint homogén, fiatal állományokat és felújításokat egyaránt tartalmaz; egyes részei leromlottak.** A déli magterületnél szembeűnő a degradáltság, ahol a 80-as években végrehajtott gyérítés egy aszályos időszakkal és gypjaslepke gradációval súlyosbítva oly mértékben nyitotta fel az erdőt, hogy az elfüvesedett, a megmaradt tölgyek pedig

tovább pusztultak, ma is pusztulnak. Az egész területen **igen súlyos a vadkár** az intenzíven tartott nagyszámú dám (és a többi túltartott vad) következtében – jellemző, hogy a magterületen kívül az erdőben mindenhol vadkerítések (és vadlesek) állnak.

Uralkodó fafajok a kocsányos tölgy (48%) és magyar kőris (20%). Ezeknek csak kis része igazán vastag fa. A fekvő holtfa mennyisége közepes-magasnak tekinthető (42 m³/ha). Az álló holtfák és csonkok száma magas, de leginkább vékony-közepes méretű, amelyek elsősorban a fiatalabb állományok öngyérülése miatt haltak el.

A magterület egyes részein előfordulnak idegenhonos fajok (elsősorban amerikai kőris, helyenként akác) és sok az aljnövényzetben megjelent gyomfaj is, azonban az erdő még természetközeli állapotot mutat, kivéve a túltartott vadlétszám miatt szélsőségesen kirágottnak tekinthető újulati- és cserjeszint állapotát, ahol érdemi felújulási folyamatok nincsenek (a magterületen található tisztások évtizedek óta képtelenek beerdősödni, de még a cserjék sem maradnak meg).

A vadgazdálkodás intenzív, a dám állomány etetése a területen való megtartás miatt folyamatos (a magterület Gelénes 7/TI tisztásán a téli vadtakarmányozás és szózó alkalmazása továbbra is gyakorlat). Mindezt súlyosbítja a térségben több éve fennálló rendszeres és rendkívüli nyári szárazság és vízhiány – a holtmedrekben gyakorlatilag csak a legmélyebb részeken találtunk kevés vizet, sarat.

A 2008-ban megjelent „A Bockerek-erdő” könyvben felsorolt közel 30 védett növényfajhoz képest a 2015-ös felmérés során talált védett növények száma alacsony (4 faj), amelynek egyik oka az erdőrezervátum-kutatás során alkalmazott módszertan, ami a leggyakoribb fajok mintavételezésére irányul. Azon felül pedig minden bizonnyal a szárazság és vízhiány is (a *Hottonia*-nak például csak teresztris alakjával talákoztunk néhány mintavételi pontban, míg a faj „jó években” a Göntében akár többszázas állományban virágzik), további oka, hogy a magterület a teljes erdőnek csak jóval kisebb területét jelenti, ahol a vizes és fátlan élőhelyek jelentős része nem fordul elő.

További információ:

[ER-19 Bockerek-erdő Erdőrezervátum, Beregi-Tiszahát](#)